

17.5.2024

Valtiovarainministeriö

Hanke VM086:00/2024

Lausunto lakiesitysluonnoksesta arvonlisäverolain ja vakuutusmaksuverolain muuttamiseksi

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme lakiesitysluonnoksesta arvonlisäverolain ja vakuutusmaksuverolain muuttamiseksi.

Hallitus päätti kevään kehysriihessä 15.-16. huhtikuuta 2024 ehdottaa yleisen arvonlisäverokannan nostamista 25,5 prosenttiin. Kyse on yhdestä valtiontalouden sopeuttamistoimesta.

Lakiesitysluonnoksen mukaan arvonlisäverokannan nosto tapahtuisi hyvin nopealla aikataululla, sillä korotus on tarkoitus saattaa voimaan jo 1. syyskuuta 2024 alkaen. TIEKE, Verkkolaskufoorumi ja Taloushallintoliitto ovat muutokseen liittyen toteuttaneet kyselyn, johon 46 taloushallinnon järjestelmien valmistajaa vastasi. Kysely lähetettiin kaikkiaan 132 valmistajalle. Kyselyyn vastanneet edustavat tasaisesti koko valmistajakenttää. Suuryrityksiä vastanneista on 19 prosenttia (liikevaihto yli 50 milj. euroa) , keskiuuria 26 prosenttia, pieniä yrityksiä 20 prosenttia ja mikroyrityksiä 35 prosenttia (liikevaihto 2 milj. euroa tai vähemmän).

Kyselyssä tiedusteltiin vastanneilta, onnistuuko arvonlisäverokannan käsittely desimaalin tarkkuudella vastaajien ohjelmistoissa kyselyhetkellä huhti-toukokuussa 2024. Vastaajista **30 prosenttia** kertoi, että tämä ei ole vielä mahdollista.

TIEKE, Verkkolaskufoorumi ja Taloushallintoliitto järjestivät 17.5 ohjelmistoyrityksille keskustelutilaisuuden, jossa käytiin läpi arvonlisäverokannan desimaalikäsittelyn toteutumismahdollisuuksia ja -haasteita tällä aikataululla. Keskustelun perusteella suurimmat haasteet voidaan tiivistä seuraavasti:

Asiakaskohtaisesti hallinnoitujen ja räätälöidyt ohjelmistot aiheuttavat haasteita

Etenkin suuret yritykset hallinnoivat ohjelmistojaan omissa tai palvelintarjoajiensa konesaleissa. Ohjelmistot sisältävät usein huomattavia yrityskohtaisia räätälöintejä ja ohjelmistoista on käytössä hyvin eri ikäisiä versioita. Vaikka arvonlisäverokannan muutos saataisiin ohjelmoitua aikataulussa, voi uusien versioiden jakelu käyttäjäyrityksille olla käytännössä mahdotonta tällä aikataululla.

Yritysten järjestelmäkokonaisuudet muodostuvat useista integroiduista ohjelmistoista

Kokoluokasta riippumatta yrityksillä on käytössään yleensä useampia ohjelmistoja, jotka ovat usein hankittu eri toimittajilta. Arvonlisäverokannan desimaalit on toteutettava kaikkiin näihin järjestelmiin ja kokonaisuus on testattava asianmukaisesti. Tämä asia koettiin erittäin haasteelliseksi myös niiden ohjelmistojen osalta, joissa jo on valmius desimaalimuotoiseen arvonlisäverokantaan.

Järjestelmien vaihtaminen ei onnistu suunnitellulla aikataululla

Suomessa on käytössä lukuisia ohjelmistoja, joita ei enää aktiivisesti ylläpidetä. Osaan näistä ohjelmistotoimittajat eivät tule toteuttamaan desimaalikäsittelyä. Uusien ohjelmistojen hankinta ja käyttöönotto ei todennäköisesti onnistu yrityksille tällä aikataululla.

Kyselyn ja keskustelutilaisuuden perusteella arvioimme, että syyskuu alku tulee todennäköisesti olemaan aikataulullisesti haastava ehkä merkittävällekin osalle taloushallinnon järjestelmien valmistajista ja heidän asiakkaistaan. Koska väärällä arvonlisäverokannalla laskuttaminen ei ole käytännössä eikä juridisesti mahdollista, on riskinä, että yritykset joutuvat lykkäämään laskutustaan, kunnes tarvittavat ohjelmistomuutokset on saatu käyttöön. Tämä aiheuttaa riskejä yritysten rahoitustilanteelle ja viivästyttää verokertymää.

Helsingissä 17. toukokuuta 2024

Markku Ojala

Johtava asiantuntija, verotus